

Gemeente Breda
Ruimtelijk Economisch Domein
Afdeling Ruimte en Vastgoedontwikkeling

ErfgoedBesluit 2020-29

Selectiebesluit archeologie Archimedesstraat Eureke-Euretco

	Naam	Afdeling/bedrijf	Datum	Paraaf
Aanvrager		Rho adviseurs voor leefruimte		
Opsteller(s)	Marlous Craane	Afdeling Ruimte & VO Ruimtelijk Economisch Domein	26-10-2020	
Controle BCE	Erik Peters	Afdeling Ruimte & VO Ruimtelijk Economisch Domein	30-10-2020	

1. Inleiding

In het kader van de herontwikkeling van het plangebied waarbij bodemversturende werkzaamheden zullen plaatsvinden, dient archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. In augustus 2020 is door Ecosultancy een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.

1.1 Het plangebied

Het plangebied is gelegen ten noorden van het centrum van Breda. Het plangebied wordt in het oosten begrensd door de Keplerstraat, in het noorden door de Archimedesstraat, in het westen door de LaChapellestraat en in het zuiden door het voormalige Faam-terrein aan de Liniestraat (kaartbijlage 1 en 2).

1.2 Aard van de bedreiging

In het vigerende bestemmingsplan 'Linie-Doornbos' uit 2013 is voor het gehele plangebied de 'dubbelbestemming waarde archeologie' opgenomen. Daarbij geldt een archeologische onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte van 100 m² of meer die de bodem dieper dan 30 cm beneden maaiveld gaan verstoren. Deze verplichting volgt uit de middelhoge en hoge archeologische verwachting die het plangebied heeft op de Archeologische Beleidskaart Breda (kaartbijlage 3). Door de herontwikkeling wordt de ondergrond geroerd. Het is dan ook van belang de archeologische verwachting nader te toetsen en eventueel aan te treffen archeologische sporen en vondsten in kaart te brengen.

2. Archeologisch onderzoek

Door Econsultancy is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de aanwezigheid en aard van eventuele archeologische relictten. Op basis van dit onderzoek wordt door het bevoegd gezag, de gemeente Breda, besloten of verder (voor)onderzoek op de onderzoekslocatie noodzakelijk en verantwoord is. Dit zogenaamde selectiebesluit wordt hier nader beschreven.

2.1 Vooronderzoek

Doel van het archeologisch onderzoek is om op een snelle en betrouwbare wijze inzicht te krijgen in de aanwezigheid van archeologische relictten in het plangebied. Het onderzoek is verder uitgevoerd volgens de uitgangspunten en randvoorwaarden zoals vastgelegd in het PvE. In overleg met bevoegd gezag is het puttenplan enigszins gewijzigd omdat er sprake was van bodemverontreiniging.

2.2 Resultaten onderzoek

Bewoningssporen, bestaande uit paalsporen van houtbouw uit de 17e/18e eeuw. De percelingsgreppels die verspreid over het plangebied zijn aangetroffen zullen met vrij grote zekerheid horen bij de bewoningssporen. Op oude kaarten zijn op de plaatsen waar de paalsporen liggen geen gebouwen te zien, wat betekent dat de bebouwing in de vroeg-19e eeuw (de oudste topografische kaart voor dit gebied dateert uit 1824-1832) niet meer aanwezig was, of dat het gaat om resten van kleinere houten gebouwen zoals schuren, spiekers en dergelijke, welke maar zelden afgebeeld werden op topografische kaarten.

Het muurwerk en de bakstenen poeren maken waarschijnlijk deel uit van de parketfabriek LaChapelle. Hoewel deze vindplaats op grond van de fysieke kwaliteit geldt als een behoudenswaardige vindplaats is de informatiewaarde van deze vindplaats laag. Het uiterlijk en de ligging van de parketfabriek is reeds bekend. Het opgraven van de funderingsresten die tijdens de sloop niet verwijderd zijn zou niet leiden tot enige vorm van kenniswinst.

De gracht in de meest zuidoostelijke hoek van het plangebied. Deze gracht heeft niet om een van de lunetten van de stad gelopen. Op een kaart uit 1815 is te zien hoe deze gracht in verbinding staat met de grachten om de lunetten en naar een uitloper in

noordoostelijke richting loopt. Het is niet duidelijk of wat daar staat een soort fort of buitenwerk is. De gracht is in de 19e eeuw gedempt, maar is van oorsprong mogelijk ouder.

2.3 Waardering van de aangetroffen vindplaatsen

Waarden	Criteria	Vindplaats		
		1 <i>houtbouw</i>	2 <i>parketfabriek</i>	3 <i>gracht</i>
Beleving	Schoonheid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Herinneringswaarde	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Fysieke kwaliteit	Gaafheid	2	3	3
	Conservering	2	3	3
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid	3	1	2
	Informatiewaarde	2	1	2
	Ensemblewaarde	2	1	2
	Representativiteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.]

Parameter Beleving: Doordat de aangetroffen sporen niet zichtbaar zijn in het landschap en het geen herinnering oproept aan een historische gebeurtenis scoren alle drie de vindplaatsen laag voor beleving.

Parameter Fysieke kwaliteit:

Vindplaats 1: houtbouw. Op de criteria gaafheid en conservering scoort vindplaats 1 goed. De sporen die zijn aangetroffen zijn goed bewaard gebleven en huisplattegronden en erven zullen nog goed bestudeerbaar zijn.

Vindplaats 2: parketfabriek. Op de criteria gaafheid en conservering scoort vindplaats 2 hoog. Het muurwerk is goed bewaard gebleven. Dit geldt voor zowel de muren als de poeren die onder de noordelijke uitbreiding van de fabriek hebben gestaan.

Vindplaats 3: gracht. Op de criteria gaafheid en conservering scoort vindplaats 3 hoog. De gracht is goed bewaard. Binnen de gracht zijn ook grote hoeveelheden vondstmateriaal gedempt die weinig secundaire fragmentatie vertonen.

Parameter Inhoudelijke kwaliteit:

Vindplaats 1: houtbouw. De datering van de houtbouwsporen is nog niet nauwkeuriger vastgesteld dan de nieuwe tijd B, grofweg 17e/18e eeuw. Voor het criteria zeldzaamheid krijgt de vindplaats een hoge waarde. Voor de informatiewaarde en de ensemblewaarde krijgt de vindplaats een middelhoge waarde. Deze (middel)hoge waarde is gebaseerd op de inschatting dat de opgraving van de vindplaats inzicht kan geven in het gebruik van de aanwezige erven. Huisplattegronden, bijgebouwen, vondstcomplexen (uit sporen) en erven zullen naar verwachting goed bestudeerd en gedateerd kunnen worden. Dit zal een belangrijke aanvulling zijn op het begrip over de mensen die hier in het verleden hebben gewoond.

Vindplaats 2: parketfabriek. Voor de funderingen van de parketfabriek geldt dat de zeldzaamheid en de informatiewaarde als laag is gesteld en de ensemblewaarde als laag. De locatie en het uiterlijk van de fabriek zijn bekend. Tijdens de sloop van de fabriek lijken op de funderingen na geen andere resten meer intact te zijn gebleven, waardoor een opgraving van deze resten niet tot nieuwe inzichten zou leiden.

Vindplaats 3: gracht. Voor de gracht geldt dat de zeldzaamheid en de informatiewaarde als middel is gesteld en de ensemblewaarde als middelhoog. Deze gracht is alleen te zien op een kaart uit 1815. De middelhoge waarde is gebaseerd op de inschatting dat het documenteren van (minstens) een doorsnede van deze gracht een beter beeld kan geven van het verloop en de fasen van gebruik en demping.

Representativiteit: dit criterium is alleen relevant als bij het uitvoeren van de waardering het vermoeden bestaat dat duurzaam behoud van het monument gerealiseerd kan worden. Dit is bij dit onderzoek niet het geval, waardoor er over representativiteit geen uitspraken worden gedaan.

3. Besluit gemeente Breda

Op basis van bovenstaande resultaten wordt het plangebied niet geheel vrijgegeven voor wat betreft archeologie. Ter hoogte van de behoudenswaardige vindplaatsen dient archeologisch vervolgonderzoek middels een archeologische opgraving te worden uitgevoerd. In kaartbijlage 4 is, de naar aanleiding van dit archeologische onderzoek geactualiseerde, archeologische beleidskaart van de gemeente Breda weergegeven zodat voor het plangebied en de directe omgeving duidelijk is wat de archeologische waardes en verwachtingen zijn. In paars zijn de zones aangegeven waar voorafgaand aan de bodemversturende werkzaamheden de opgraving dient te worden uitgevoerd.

Ter hoogte van de aangetroffen houtbouw betreft dit een vlakdekkende opgraving en ter hoogte van de gracht een proefsleuf haaks op de aangetroffen gracht om de gracht nader te kunnen duiden. Voor het vervolgonderzoek dient een nieuw PvE te worden opgesteld.

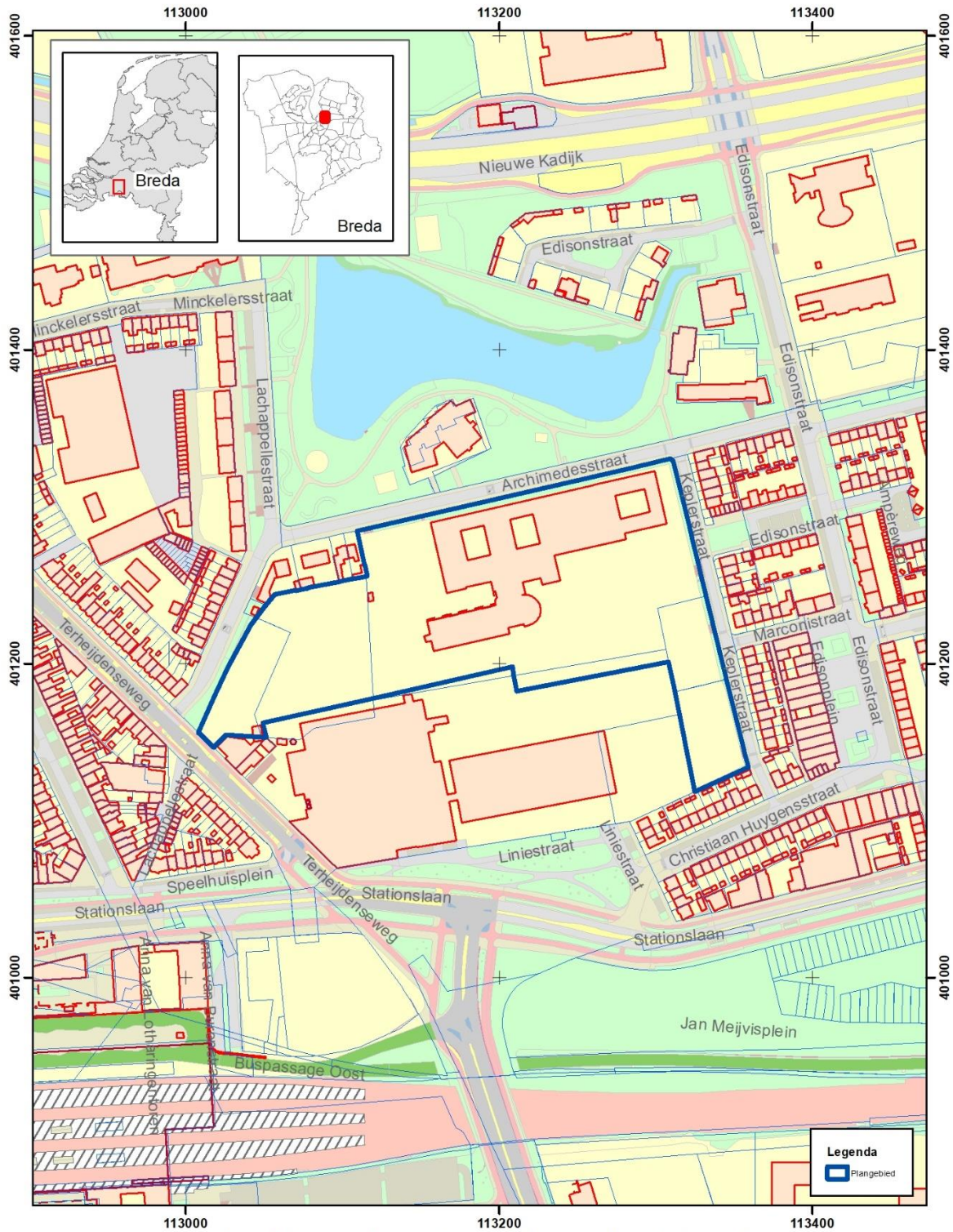
Tot slot merken we op dat dit archeologisch onderzoek geen 100% garantie geeft dat er geen archeologische vindplaatsen aanwezig zijn. Wanneer er bij het ontgraven van het terrein toch nog archeologische sporen aan het licht komen, dienen deze volgens de Erfgoedwet 2016 binnen drie dagen te worden gemeld bij de afdeling ruimte van de gemeente Breda.

Literatuur

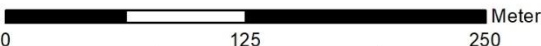
Craane, M.L. & de Jonge, L. 2020: *PvE 2019-34 Archimedesstraat Eureka-Euretco*. Breda: gemeente Breda.

Tunker, B.C. 2020: *Evaluatierapport proefsleuvenonderzoek Archimedesstraat Eureka-Euretco in de gemeente Breda*. Boxmeer: Econsultancy

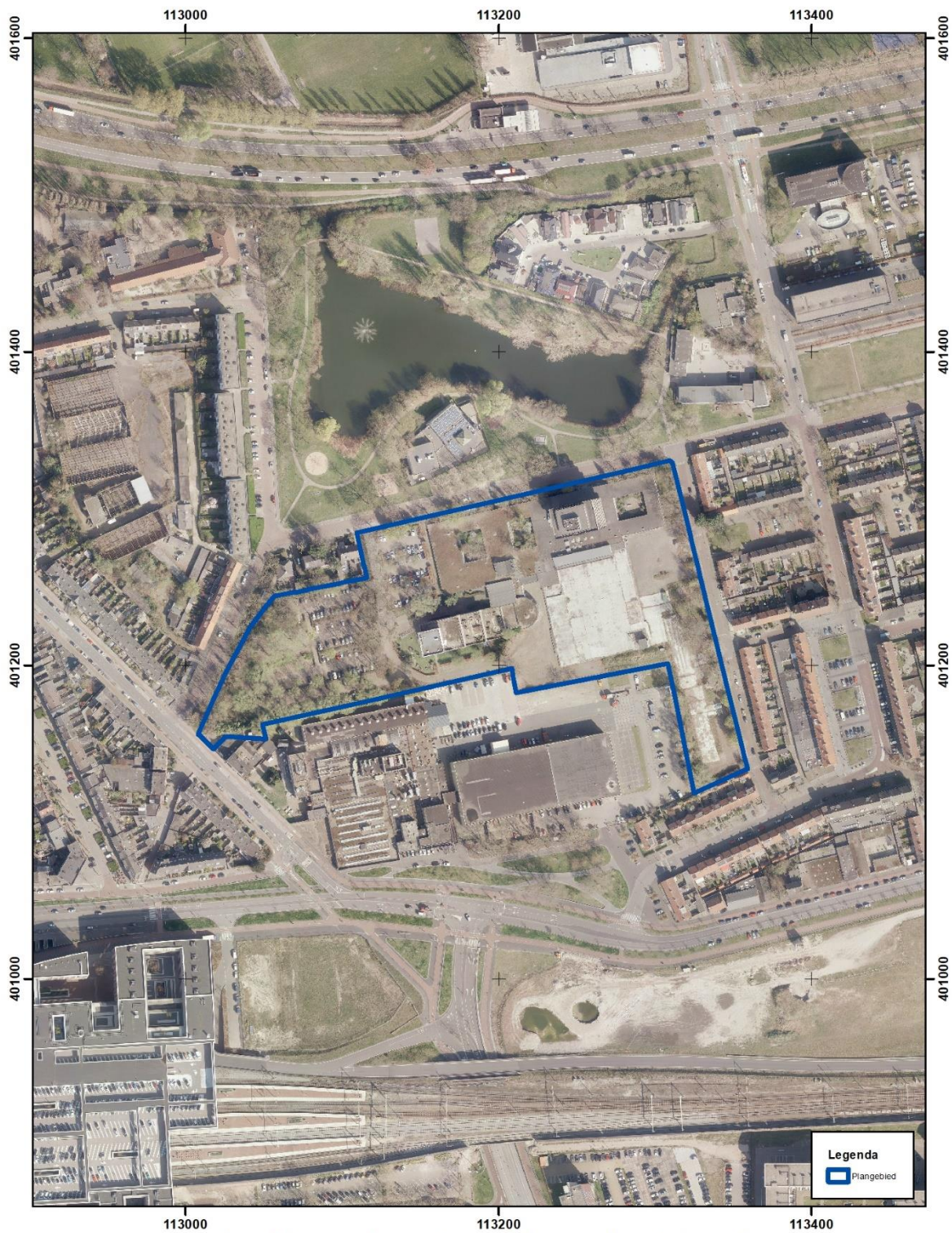
Kaartbijlage 1: Topografische kaartuitsnede met de locatie van het plangebied

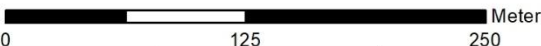
Archimedesstraat Eureka-Euretco

Stedenbouw, Landschap & Erfgoed Gemeente Breda	 Meter 0 125 250		
	Datum: 27-11-2019	Get.: M.L. Craane	PvE: 2019-34

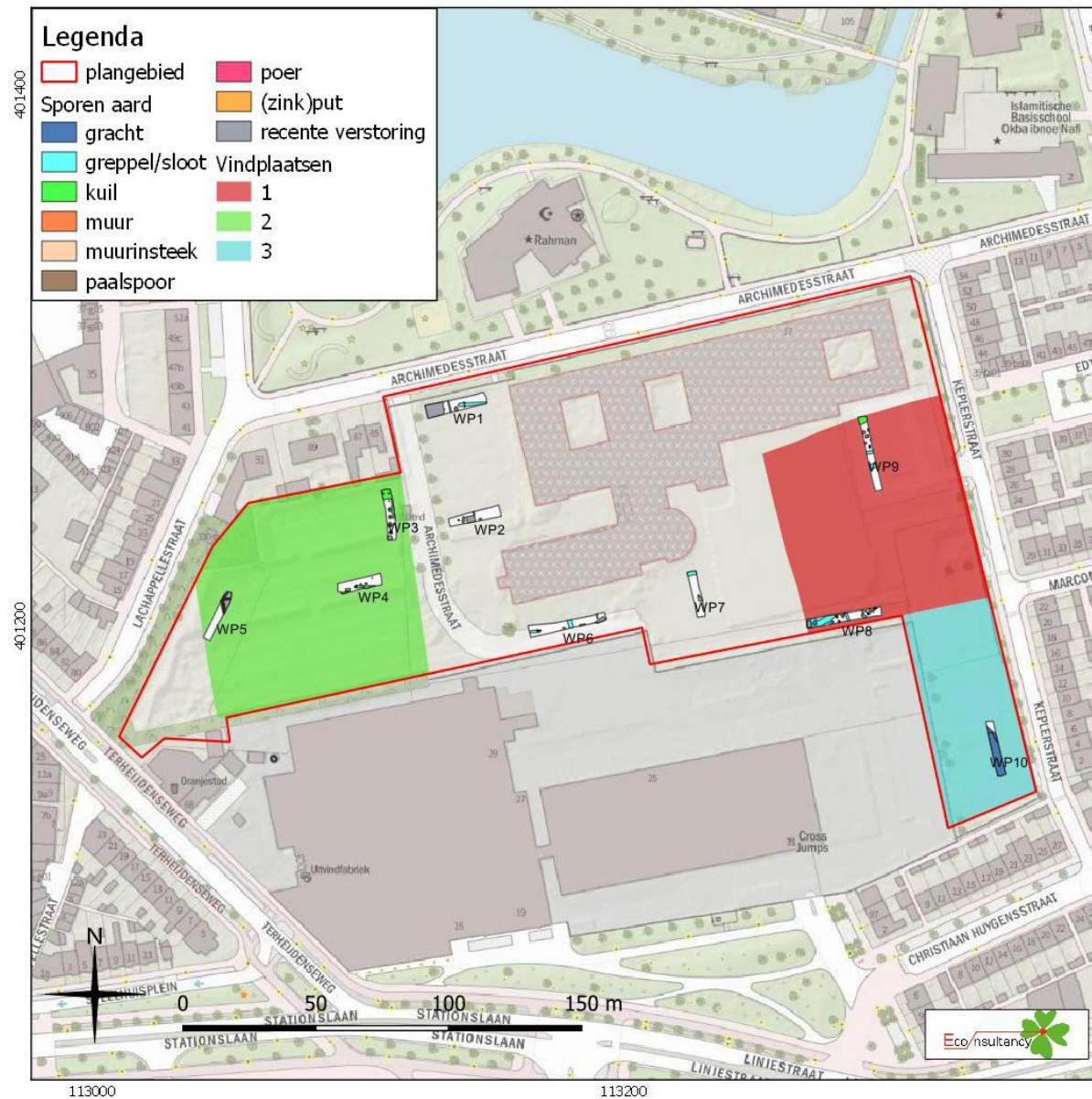
Kaartbijlage 2: Luchtfoto van het plangebied

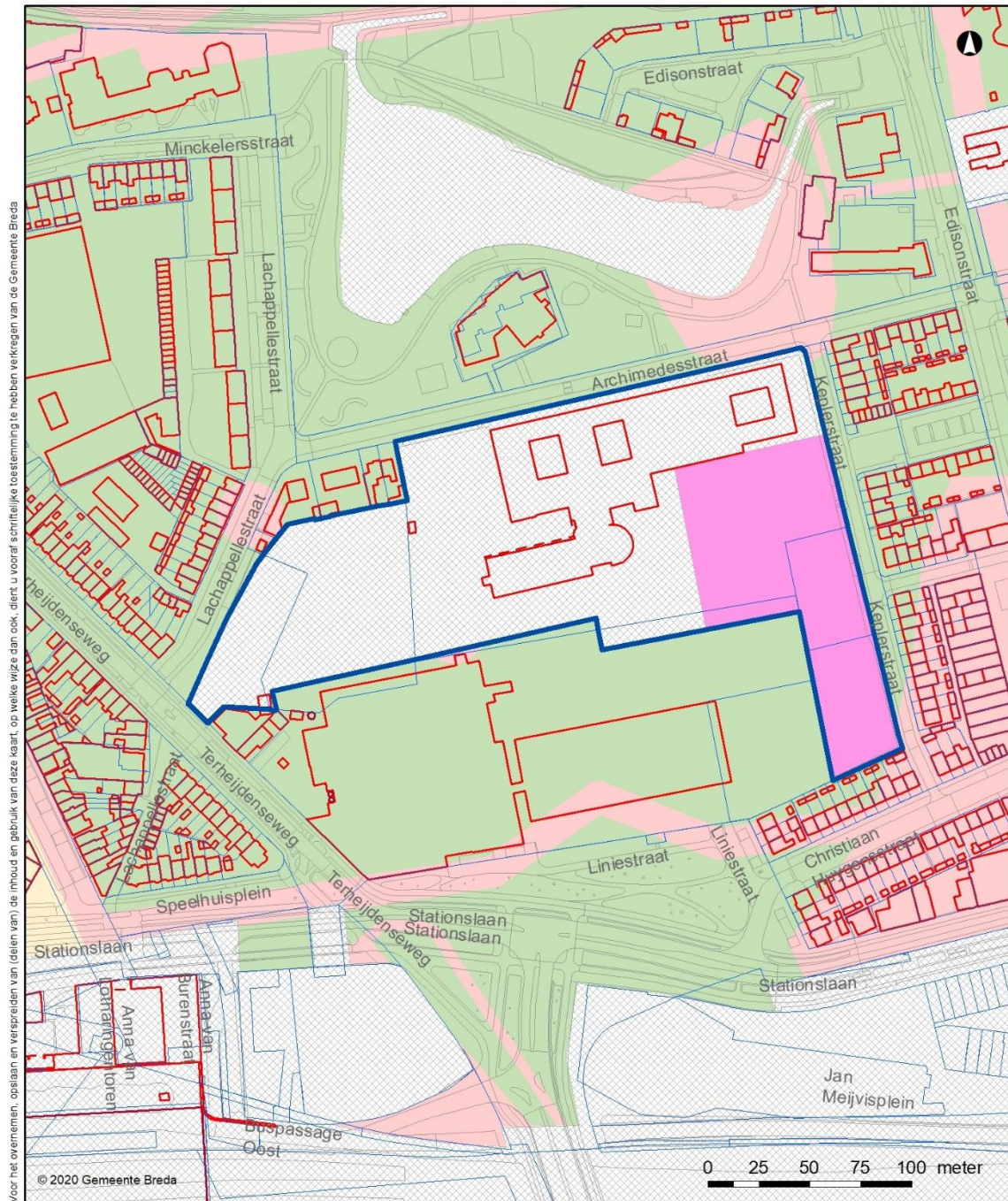
Archimedesstraat Eureka-Euretco

Stedenbouw, Landschap & Erfgoed Gemeente Breda	 Meter		
	Datum: 27-11-2019	Get.: M.L. Craane	PvE: 2019-34

Kaartbijlage : Allesporenkaart en aanduiding vindplaatsen

Kaartbijlage 4: Selectiebesluit

Voor het overnemen, opslaan en verspreiden van (delen van) de inhoud en gebruik van deze kaart, op welke wijze dan ook, dient u vooraf schriftelijke toestemming te hebben verkregen van de Gemeente Breda

© 2020 Gemeente Breda

<ul style="list-style-type: none"> Plangebied Gebied met een specifieke bepaling: neem contact op met erfgoed@breda.nl f 076-5299468 Beschermd archeologisch monument: geen bodemingrepen toegestaan Gebied met te behouden archeologische waarde: in principe geen bodemingrepen toegestaan. Iedere bodemingreep dieper dan 30 cm onderzoek verplicht Gebied met hoge archeologische verwachting: bij bodemingrepen vanaf 100 m² en dieper dan 30 cm onderzoek verplicht Gebied met middelhoge archeologische verwachting: bij bodemingrepen vanaf 100 m² en dieper dan 30 cm onderzoek verplicht Gebied met lage archeologische verwachting: bij bodemingrepen vanaf 5 ha en/of mer-plichtige projecten onderzoek verplicht Vrijgegeven na archeologisch onderzoek, ontgroning of bekende verstering: geen onderzoek verplicht 		<p style="text-align: right;">Gemeente Breda</p> <p style="text-align: center;">Selectiebesluit Archimedesstraat</p> <p>Auteur: M.L. Craane Datum: 21-10-2020 Kaart: Selectiebesluit Referentie: 2020-05 Schaal: 1:2.500</p>
---	--	--

J:\ONTWERP\Algemeen\Sel\Cel2_Beleid en uitvoering\2.2.09 Advisering, Erfgoedbesluit\GIS>Selectiebesluit.mxd, Afdrukdatum: 21-10-2020, Door: mcra